

ІНФОРМАЦІЯ для платників єдиного податку четвертої групи

1 грудня 2024 року набрав чинності Закон України від 10 жовтня 2024 року № 4015-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану» (далі – Закон № 4015) зі змінами.

Підрозділ 10 розділу ХХ «Перехідні положення» Кодексу доповнено пунктом 74.

Відповідно до пункту 74 підрозділу 10 розділу ХХ «Перехідні положення» Кодексу з 1 січня 2024 року по 31 грудня року, у якому буде припинено або скасовано воєнний стан, введений Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ сума мінімального податкового зобов'язання (далі – МПЗ), визначена відповідно до підпунктів 38¹.1.1 і 38¹.1.2 пункту 38¹.1 статті 38¹ Кодексу, не може становити менше 700 гривень з 1 гектара, а для земельних ділянок, у площі яких частка ріллі становить не менше 50 відсотків, – 1400 гривень з 1 гектара.

Дія цього пункту не поширюється на земельні ділянки, земельні частки (паї) що розташовані на територіях можливих бойових дій, які включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією.

Отже, розмір МПЗ не може бути меншим за 700 грн з 1 гектара, а для земельних ділянок з переважною часткою ріллі (не менше 50 %) МПЗ встановлено на рівні 1400 гривень.

Крім цього, нагадуємо, що для розрахунку мінімального податкового зобов'язання за 2024 податковий (звітний) рік коефіцієнт "К", визначений у підпунктах 38¹.1.1 і 38¹.1.2 статті 38¹ Кодексу, застосовується із значенням 0,05.

НАГАДУВАННЯ для платників єдиного податку четвертої групи

Сільськогосподарські товаровиробники для переходу на спрощену систему оподаткування або щорічного підтвердження статусу платника єдиного податку четвертої групи подають **не пізніше 20 лютого поточного року:**

загальну податкову декларацію з податку на поточний рік щодо всієї площі земельних ділянок, з яких справляється податок (сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ, багаторічних насаджень), та/або земель водного фонду внутрішніх водойм (озер, ставків та водосховищ);

звітну податкову декларацію з податку на поточний рік окремо щодо кожної земельної ділянки;

розрахунок частки сільськогосподарського товаровиробництва (юридичні особи);

відомості (довідку) про наявність земельних ділянок;

розрахунок загального мінімального податкового зобов'язання за податковий (звітний) рік» (п. п. 295.9.1 п. 295.9 ст. 295 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями).

НАГАДУВАННЯ для платників єдиного податку четвертої групи

Форма розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва затверджена наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 26.12.2011 № 772 «Про затвердження Розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва» зі змінами та доповненнями.

Відповідно до форми Розрахунку у рядок 3.1 «Сума одержаних з державного бюджету коштів фінансової підтримки» включаються суми бюджетної дотації для розвитку сільськогосподарських товаровиробників та стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції відповідно до ст. 16¹ розд. V¹ Закону України 24 червня 2004 року № 1877-IV «Про державну підтримку сільського господарства України» (далі – Закон № 1877).

Статтею 16¹ розд. V¹ Закону № 1877 визначено порядок включення/виключення до/з Реєстру отримувачів бюджетної дотації, види господарської діяльності, механізм надання та отримання бюджетної дотації, порядок звітування.

ПАМ'ЯТКА для платників єдиного податку четвертої групи

✓ За яких умов ЮО можуть бути платниками ЄП четвертої групи?

Відповідно до п.п. 4 п. 291.4 ст. 291 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI (зі змінами та доповненнями) (далі – ПКУ) до платників єдиного податку, які відносяться до четвертої групи – сільськогосподарські товаровиробники, належать юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків.

Сільськогосподарський товаровиробник – зокрема, юридична особа незалежно від організаційно-правової форми, яка займається виробництвом сільськогосподарської продукції та/або розведенням, вирощуванням та виловом риби у внутрішніх водоймах (озерах, ставках та водосховищах) та її переробкою на власних чи орендованих потужностях, у тому числі власновиробленої сировини на давальницьких умовах, та здійснює операції з її постачання (п.п. 14.1.235 п. 14.1 ст. 14 ПКУ).

Сільськогосподарська продукція (сільськогосподарські товари) – продукція/товари, що підпадають під визначення груп 1 – 24 УКТ ЗЕД, якщо при цьому такі товари (продукція) вирощуються, відгодовуються, виловлюються, збираються, виготовляються, виробляються, переробляються безпосередньо виробником цих товарів (продукції), а також продукти обробки та переробки цих товарів (продукції), якщо вони були придбані або вироблені на власних або орендованих потужностях (площах) для продажу, переробки або внутрішньогосподарського споживання (п.п. 14.1.234 п. 14.1 ст. 14 ПКУ).

Власна сільськогосподарська продукція – сільськогосподарська продукція (сільськогосподарські товари), що підпадає під визначення груп 1 – 24 УКТ ЗЕД, якщо така продукція вирощується, відгодовується, виловлюється, збирається, виготовляється, виробляється, переробляється безпосередньо виробником цієї продукції – власником, орендарем або користувачем на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису) земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь, або на давальницьких умовах (п.п. 14.1.33 прим. 1 п. 14.1 ст. 14 ПКУ).

У селекційних центрах, на підприємствах (в об'єднаннях) з племінної справи у тваринництві до продукції власного виробництва сільськогосподарського товаровиробника також належать племінні (генетичні) ресурси, придбані в інших селекційних центрах, на підприємствах (в об'єднаннях) із племінної справи у тваринництві та реалізовані вітчизняним підприємствам для осіменіння маточного поголів'я тварин (п.п. 291.4.2 п. 291.4 ст. 291 ПКУ).

Згідно з п.п. 291.4.3 п. 291.4 ст. 291 ПКУ у разі якщо сільськогосподарський товаровиробник утворюється шляхом злиття, перетворення, поділу або виділення згідно з відповідними нормами Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 року № 435-IV зі змінами та доповненнями (далі – ЦКУ), то норма щодо дотримання

частки сільськогосподарського товаровиробництва, яка дорівнює або перевищує 75 відс. за попередній податковий (звітний) рік, поширюється на:

усіх осіб окремо, які зливаються;

кожну окрему особу, утворену шляхом поділу або виділу;

особу, утворену шляхом перетворення.

Якщо сільськогосподарський товаровиробник реорганізується шляхом приєднання згідно з відповідними нормами ЦКУ, то норма щодо дотримання частки сільськогосподарського товаровиробництва, яка дорівнює 75 відс. за попередній податковий (звітний) рік, поширюється на усіх учасників такої реорганізації.

Сільськогосподарські товаровиробники, утворені шляхом злиття, можуть бути платниками податку в рік утворення, якщо частка сільськогосподарського товаровиробництва, отримана за попередній податковий (звітний) рік всіма товаровиробниками, які брали участь у їх утворенні та були припинені в результаті злиття, дорівнює або перевищує 75 відсотків (п.п. 291.4.4 п. 291.4 ст. 291 ПКУ).

Сільськогосподарські товаровиробники – юридичні особи, утворені шляхом перетворення платника податку, можуть бути платниками податку в рік перетворення, якщо частка сільськогосподарського товаровиробництва, отримана за попередній податковий (звітний) рік, дорівнює або перевищує 75 відсотків (п.п. 291.4.5 п. 291.4 ст. 291 ПКУ).

Сільськогосподарські товаровиробники, утворені шляхом поділу або виділення, можуть бути платниками податку з наступного року, якщо частка сільськогосподарського товаровиробництва, отримана за попередній податковий (звітний) рік, дорівнює або перевищує 75 відсотків (п.п. 291.4.6 п. 291.4 ст. 291 ПКУ).

Новоутворені сільськогосподарські товаровиробники – юридичні особи можуть бути платниками податку з наступного року, якщо частка сільськогосподарського товаровиробництва, отримана за попередній податковий (звітний) рік, дорівнює або перевищує 75 відсотків (п.п. 291.4.7 п. 291.4 ст. 291 ПКУ).

Разом з цим **не можуть бути платниками єдиного податку четвертої групи:**

суб'єкти господарювання, у яких понад 50 відс. доходу, отриманого від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки, становить дохід від реалізації декоративних рослин (за винятком зрізаних квітів, вирощених на угіддях, які належать сільськогосподарському товаровиробнику на праві власності або надані йому в користування, та продуктів їх переробки), диких тварин і птахів, хутряних виробів і хутра (крім хутрової сировини) (абзац перший п.п. 291.5 прим. 1.1 п. 291.5 прим. 1 ст. 291 ПКУ);

суб'єкти господарювання, діяльність яких згідно з КВЕД-2010 відноситься до класів 01.47 (розведення свійської птиці), 01.49 (в частині розведення та вирощування перепелів і страусів) та 10.12 (виробництво м'яса свійської птиці) (абзац другий п.п. 291.5 прим. 1.1 п. 291.5 прим. 1 ст. 291 ПКУ);

суб'єкти господарювання, що провадять діяльність з виробництва підакцизних товарів, крім виноматеріалів виноградних (коди згідно з УКТ ЗЕД 2204 29 – 2204 30), вироблених на підприємствах первинного виноробства для підприємств вторинного виноробства, які використовують такі виноматеріали для

виробництва готової продукції, виноматеріалів виноградних (коди згідно з УКТ ЗЕД 2204 29 – 2204 30), вироблених на підприємствах первинного виноробства, які експортуються цими підприємствами, вин виноградних, вин плодово-ягідних та/або напоїв медових, вироблених та розлитих у споживчу тару малими виробництвами виноробної продукції з виноматеріалів виключно власного виробництва (не придбаних), отриманих шляхом переробки плодів, ягід, винограду, меду власного виробництва та/або придбаних плодів, ягід, винограду, меду, за умови що такі придбані плоди, ягоди, виноград, мед мають виключно українське походження, а також крім електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії (за умови, що дохід від реалізації такої енергії не перевищує 25 відс. доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) такого суб'єкта господарювання) (п.п. 291.5 прим. 1.2 п. 291.5 прим. 1 ст. 291 ПКУ);

суб'єкт господарювання, який станом на 01 січня базового (звітного) року має податковий борг, за винятком безнадійного податкового боргу, який виник внаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин) (п.п. 291.5 прим. 1.3 п. 291.5 прим. 1 ст. 291 ПКУ).

✓ В які терміни подається звітність платника єдиного податку четвертої групи та контролюючий орган приймає рішення про включення до Реєстру або відмову у реєстрації платником єдиного податку четвертої групи?

Сільськогосподарські товаровиробники для переходу на спрощену систему оподаткування або щорічного підтвердження статусу платника єдиного податку подають не пізніше 20 лютого поточного року:

загальну податкову декларацію з податку на поточний рік щодо всієї площі земельних ділянок, з яких справляється податок (сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ, багаторічних насаджень), та/або земель водного фонду внутрішніх водойм (озер, ставків та водосховищ), – контролюючому органу за своїм місцезнаходженням (місцем перебування на податковому обліку);

звітну податкову декларацію з податку на поточний рік окремо щодо кожної земельної ділянки – контролюючому органу за місцем розташування такої земельної ділянки (юридичні особи);

розрахунок частки сільськогосподарського товаровиробництва (юридичні особи) – контролюючим органам за своїм місцезнаходженням та/або за місцем розташування земельних ділянок за формою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної аграрної політики, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику;

відомості (довідку) про наявність земельних ділянок – контролюючим органам за своїм місцезнаходженням та/або за місцем розташування земельних ділянок.

У відомостях (довідці) про наявність земельних ділянок зазначаються дані про кожний документ, що встановлює право власності та/або користування земельними ділянками, у тому числі про кожний договір оренди земельної частки (пау) (п.п. 298.8.1 п. 298.8 ст. 298 ПКУ).

Додаток 3 «Розрахунок загального мінімального податкового зобов'язання за податковий (звітний) рік» (далі – Додаток 3) до Декларації є невід'ємним додатком як до загальної Декларації, так і до кожної звітної Декларації.

Звертаємо також увагу, що оскільки Додаток 3 є невід'ємним додатком до Декларації (як до загальної, так і до звітної) подання Декларацій без такого додатку не передбачається.

Саме подання не пізніше 20 лютого загальної та звітної податкових декларацій з єдиного податку четвертої групи з додатками є підставою для розгляду питання щодо можливості переходу сільськогосподарського товаровиробника на спрощену систему оподаткування та реєстрації платником єдиного податку четвертої групи.

Рішення про включення сільськогосподарського товаровиробника до Реєстру платників єдиного податку четвертої групи приймається після виконання перевірки дотримання зазначених вище вимог обрання спрощеної системи, а також камеральної перевірки поданих податкових декларацій з єдиного податку четвертої групи, термін проведення якої встановлений п. 76.3 ст. 76 ПКУ та складає тридцять календарних днів.

Отже, контролюючий орган за місцем обліку (місцезнаходженням) юридичної особи надає письмову вмотивовану відмову у реєстрації платником єдиного податку четвертої групи та включення до Реєстру платників єдиного податку четвертої групи протягом тридцяти календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання податкових декларацій з єдиного податку четвертої групи.

✓ **На підставі яких даних юридичною особою заповнюється розрахунок частки сільськогосподарського товаровиробництва?**

Форма розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва затверджена наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 26.12.2011 № 772 «Про затвердження Розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва» зі змінами та доповненнями.

Джерелом інформації при складанні Розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва є дані бухгалтерського обліку.

Відображення операцій в бухгалтерському обліку здійснюється відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21 грудня 1999 року за № 892/4185, зі змінами та доповненнями, або якщо підприємство веде облік за спрощеною формою - відповідно до Спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19.04.2001 № 186, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 5 травня 2001 року за № 389/5580, зі змінами та доповненнями.

Щодо отриманої державної підтримки, грантів, гуманітарної допомоги ООН, тощо, слід зазначити таке.

Загальна сума доходу підприємства визначається відповідно до вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»,

затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290 «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14 грудня 1999 року за № 860/4153, зі змінами та доповненнями (далі – НП(С)БО 15).

Дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена (абзац перший пункту 5 НП(С)БО 15).

Оскільки, сума державної підтримки, грантів, гуманітарної допомоги ООН обліковується на субрахунку 791 «Результат операції діяльності», то така сума повинна бути включена до загальної суми доходу сільськогосподарського товаровиробника (рядок 2 Розрахунку).

Відповідно до форми Розрахунку у рядок 3.1 «Сума одержаних з державного бюджету коштів фінансової підтримки» включаються суми бюджетної дотації для розвитку сільськогосподарських товаровиробників та стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції (далі – бюджетна дотація) відповідно до ст. 16¹ розд. V¹ Закону України 24 червня 2004 року № 1877-IV «Про державну підтримку сільського господарства України» (далі – Закон № 1877).

Статтею 16¹ розд. V¹ Закону № 1877 визначено порядок включення/виключення до/з Реєстру отримувачів бюджетної дотації, види господарської діяльності, механізм надання та отримання бюджетної дотації, порядок звітування.

Умовою для включення у рядок 3.1 Розрахунку сум одержаних з державного бюджету коштів фінансової підтримки є отримання бюджетної дотації відповідно до ст. 16¹ розд. V¹ Закону № 1877.

Отже, у разі включення Товариства до Реєстру отримувачів бюджетної дотації та фактичного отримання бюджетної дотації відповідно до вимог ст. 16¹ розд. V¹ Закону № 1877, лише тоді платник має право включити таку суму до рядка 3.1 «Сума одержаних з державного бюджету коштів фінансової підтримки» Розрахунку.

Оскільки частка сільськогосподарського товаровиробництва визначається шляхом співвідношення суми доходу сільськогосподарського товаровиробника, отриманого від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва, до його скоригованого доходу, включення до складу доходу суми державної підтримки, грантів, гуманітарної допомоги ООН вплине на розмір частки сільськогосподарського товаровиробництва.

Крім цього, повідомляємо, що 1 грудня 2024 року набрав чинності Закон України від 10 жовтня 2024 року № 4015-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану» (далі – Закон № 4015) зі змінами.

Підрозділ 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу доповнено пунктом 74.

Відповідно до пункту 74 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу з 1 січня 2024 року по 31 грудня року, у якому буде припинено або скасовано воєнний стан, введений Указом Президента України «Про введення

воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ сума мінімального податкового зобов'язання (далі – МПЗ), визначена відповідно до підпунктів 38¹.1.1 і 38¹.1.2 пункту 38¹.1 статті 38¹ Кодексу, не може становити менше 700 гривень з 1 гектара, а для земельних ділянок, у площі яких частка ріллі становить не менше 50 відсотків, – 1400 гривень з 1 гектара.

Дія цього пункту не поширюється на земельні ділянки, земельні частки (паї) що розташовані на територіях можливих бойових дій, які включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією.

Отже, розмір МПЗ не може бути меншим за 700 грн з 1 гектара, а для земельних ділянок з переважною часткою ріллі (не менше 50 %) МПЗ встановлено на рівні 1400 гривень.

Також нагадуємо, що для розрахунку мінімального податкового зобов'язання за 2024 податковий (звітний) рік коефіцієнт "К", визначений у підпунктах 38¹.1.1 і 38¹.1.2 статті 38¹ Кодексу, застосовується із значенням **0,05**.